10. Kalkale

Sözlükte “sarsmak, depreştirmek, kımıldatmak” anlamına gelir.

ق ط ب ج د (قُطْبُ جَدٍ) harflerinden biri kelimenin ortasında veya sonunda cezimli olarak geldiğinde, ya da bu harfler üzerinde vakıf yapıldığında (durulduğunda) harflerin mahrecinin kuvvetli bir şekilde sarsılmasına, yani vurgulu tonla okunmasına kalkale denir. Kalkale yapmanın hükmü vaciptir.

Kalkale yaparken;

Kalkale sesi, bir önceki harfin harekesine uygun çıkarılır.

Kalkale harfine hareke verilmez.

Örnek: يَدْخُلُونَ

Bu örnekte;

- قُطْبُ جَدٍ harflerinden dal (د) harfi cezimli olarak geldiği için kalkale vardır.
- Dal (د) harfi kendinden önceki harfin harekesine uygun olarak vurgulu bir ses tonuyla okunur.

NOT EDELİM

- Harekeli olan kalkale harflerinin üzerinde cezimli olarak durulduğunda yine kalkale olur.

Örnek:

قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ ۝١ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝٣ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝٤

- Şeddeli olan kalkale harfinin üzerinde durulduğunda ikinci harfte vurgu yapılır. Durulmayıp geçildiğinde kalkale yapılmaz.

Örnek: وَتَبَّ (وَتَبْ بَ)

- İdgam yapılan durumlarda kalkale yapılmaz.

Örnek: اِرْكَبْ مَعَنَا

AÇIKLAYALIM-UYGULAYALIM

يَقْتُلُونَ – اَطْعَمَهُمْ – سُبْحَانَكَ – تَجْرِي – فَادْعُ لَنَا

Yukarıda geçen kalkaleleri, örnekteki gibi açıklayınız ve kelimeleri tecvidli olarak okuyunuz.